

Mare

LEIDS UNIVERSITAIR WEEKBLAD 45STE JAARGANG — N° 06 — 14 OKTOBER 2021

7

€ 1,1 miljard Wat als het er niet komt?

De ontgroeningsdialogen

Gesprek tussen vader en dochter over de vraag: kan het ook anders?

4

Te koop: slides en samenvattingen Er is een wildgroei aan sites en bedrijfjes die samenvattingen van colleges, boeken en zelfs oude tentamens aanbieden, tot grote frustratie van docenten: 'Hier moet toch iets tegen te doen zijn?'

8

12 Gezocht: Ruimte-ijs Leidse astronomen maken database

14

Brabantse humor 'Wij zijn totaal van de pot gerukt'

Wie stage wil lopen stuit op vele obstakels

Studenten van de opleiding geschiedenis lopen op tegen een muur van bureaucratie zodra zij een stage willen doen. Sommigen besluiten daarom een stage te zoeken buiten de universiteit om, ten koste van studiepunten. 'Ik ben zes maanden van tevoren begonnen met het regel.'

DOOR SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK

Dat bleek tijdens de laatste raadsvergadering van de faculteit Geesteswetenschappen. In opdracht van de opleidingscommissie van geschiedenis vroeg een raadslid aan het faculteitsbestuur 'of zij ervan op de hoogte is dat de stageregeling bij geschiedenis als zeer onoverzichtelijk en bureaucratisch wordt ervaren, in zoverre dat studenten hun stages niet aangeven bij de opleiding en die niet laten meetellen, omdat dat een papierwinkel is'. Masterstudent Anne Walter Ribbens is zo'n student. Hij liep in zijn bachelor drie maanden stage bij het NIOD om werkervaring op te doen. 'Ik had verhalen gehoord over hoe veel gedoe en gezeur het opleverde om via de universiteit stage te lopen. Voor een stage bij het NIOD moest sowieso al een en ander geregeld worden, dus ik had geen zin in nog meer bureaucratische rompslomp. Daardoor staan er nu geen studiepunten voor mijn stage op mijn cijferlijst. Ik had de punten niet per se nodig, maar als het minder moeite was geweest, had ik het waarschijnlijk wel via de universiteit gedaan.'

Het grootste probleem is de onduidelijke communicatie op de faculteitswebsite, legt student-lid van de opleidingscommissie Laura Kimman uit. 'Uiteindelijk kom je erachter dat je een stappenplan moet doorlopen om aan een stage te kunnen beginnen, maar het blijft heel onduidelijk wat er nu precies van de student wordt verwacht. Dat moet worden verduidelijkt, het is nu te omslachtig.'

Masterstudent Sjors Stuurman herkent dat. Hij besloot zijn bachelorstage wel te regelen via de universiteit, omdat hij anders twintig studiepunten zou mislopen en die op een andere manier had moeten halen. 'Ik kon er dus niet echt omheen, maar omdat ik hoorde dat het veel rompslomp was ben ik zes maanden voor aanvang begonnen met het regel. Op de website is niet goed vindbaar waar- aan je moet voldoen, omdat alle informatie niet overzichtelijk bij elkaar staat en er steeds naar andere pagina's wordt verwezen. Op een gegeven moment staat je hele scherm vol met tabbladen.'

Zodra je eenmaal hebt uitgevonden wat er moet gebeuren, doet het volgende obstakel op: het vinden van een stagedocent. Stuurman: 'Het bleek dat zij vaak niet weten waar ze ja tegen zeggen en wat er van hen wordt verwacht. Dat heb ik toen zelf maar voor hen uitgezocht.' Om stage te kunnen lopen, moeten ook vijf handtekeningen worden verzameld: van de studiecoördinator, de stagedocent, de stagebegeleider van het bedrijf waar de stage plaatsvindt, het Career Service Center en de examencommissie. 'Je moet fysiek bij hen langs, behalve bij de examencommissie want die ondertekent digitaal', zegt Stuurman. 'Dat is toch niet meer van deze tijd? Het scheelt een hoop gedoe als het stageplan gewoon digitaal kan worden doorgestuurd en ondertekend.'

Bovendien neemt de examencommissie er twee weken de tijd voor om het stageplan goed te keuren. Daardoor komen studenten soms in tijdnood om het te maken, zegt Kimman. 'Soms hoor je pas laat dat je een stage hebt gekregen en kun je al binnen een maand beginnen.' Zij moeten het plan dan niet alleen in zeer korte tijd schrijven, maar lopen ook het risico aan een stage te beginnen die nog niet officieel door de examencommissie is goedgekeurd.

Kimman heeft zelf ook een stage gelopen buiten de universiteit om. 'Ik kreeg er daardoor geen punten voor, maar hoefde ook geen stageplan en verslagen voor de docenten te schrijven.' Een ander voordeel: ze hoefde niet lang op een cijfer te wachten. Voor Stuurman gold dat wel. 'Mijn docent wist niet of hij het cijfer naar het Career Service Center moest sturen of naar de administratie. Ik moest uiteindelijk twee maanden op mijn cijfer wachten. De communicatie over dit hele proces moet echt beter.'

En dat niet alleen, vindt Kimman. 'Er wordt bij de opleiding niet genoeg gepromoot om een stage te gaan doen. Dat is best wel kwalijk. Het is juist heel erg goed voor je werkervaring, en voor studenten geschiedenis is het van groot belang om meer kans te maken op de arbeidsmarkt.' De opleidingscommissie wil 'een verregaande versimpeling van de webpagina' voor het regelen van een stage. Ook is het nu nog zo dat studenten hun stageplan twee keer moeten invullen. De commissie wil dat dat straks nog maar eenmalig hoeft, bleek tijdens de raad.

Jeroen Touwen van het faculteitsbestuur zei niet van de problematiek op de hoogte te zijn. 'Ik ben erg tegen bureaucratie, dus het lijkt me goed dat er iets verandert', reageerde hij. Touwen gaat in gesprek met Onderwijs- en Studentzaken (OSZ) om te kijken wat hun reactie is op het voorstel van de opleidingscommissie.

Op de bres voor bedreigde wetenschappers

'Het was zó eng. Ik stond te shaken op mijn benen'

DOOR VINCENT BONGERS EN ANOUSHKA KLOOSTERMAN

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

Wetenschappers die zich in het publieke debat mengen krijgen veelvuldig te maken met bedreiging, intimidatie en haatreacties. Universiteiten ondernemen nu samen actie: er zal vaker aangifte worden gedaan en er komt een landelijk meldpunt.

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

Steeds minder vlees op de universiteit

Een vegetariër moest een paar jaar geleden nog hard zoeken om tussen de filet american om broodje hummus te vinden, maar inmiddels wordt de universiteit steeds vleesvrij.

DOOR VINCENT BONGERS EN ANOUSHKA KLOOSTERMAN

De cafés in het Lipsius, Kamerling-Onnes Gebouw en Pieter de la Court verkopen alleen nog vegetarische producten, er zit 'sinds dit collegejaar geen rundvlees in het assortiment', en de helft van het aanbod in restaurants en cafés is inmiddels vegetarisch.

Dat meldde vice-collegevoorzitter Martijn Ridderbos maandag tijdens de universiteitsraad. Studentenpartij LVS had 'uit hun achterban' begrepen dat er vegetarische opties van het menu waren gehaald, en stelde hier kritische vragen over aan het college van bestuur.

Maar het aanbod wordt juist steeds groter, aldus Ridderbos: 'Het assortiment in de cafés en restaurant bestaat voor minstens de helft uit vegetarische producten. Het aandeel vegetarisch is afhankelijk van de locatie ongeveer 15 à 20 procent. We proberen zoveel mogelijk de vegetarische producten in de schappen vooraan te leggen. Het UFB is in goed overleg met het Green Office en de Vegan Student Association Leiden om te kijken

naar mogelijkheden om het percentage in het assortiment te verhogen.' Het Universitair Facilitair Bureau (UFB) bevestigt dat de genoemde cafés geen saucijzenbroodjes meer verkopen en alleen nog vegetarische broodjes aanbieden. 'Daar komt dit jaar Brasserie Wijnhaven bij', aldus medewerker Guan van Zoggel.

'Het klopt dat het assortiment van de restaurants en cafés van Pure, het duurzame cateringconcept, met inkopen alleen nog volledig rundvleesvrij is. We waren al bezig met het verminderen van rundvlees in het assortiment sinds 2019.' Alleen Brasserie Wijnhaven, die dus ook vegetarisch wordt, en de Faculty Club vallen niet onder 'Pure'.

Ook het cateringassortiment is inmiddels grotendeels vegetarisch, dan wel veganistisch: tweederde van het lunch- en borrelaanbod bevat geen vlees. Wie wel graag vlees wil, kan dit bestellen, maar ook die boxen zijn geen groot vleesfeest zijn te noemen. In de mediterrane borrelbox zitten bijvoorbeeld vijf verschillende hapjes, en maar twee daarvan bevatten vlees.

Van Zoggel: 'Het aandeel vleesproducten slinkt dus, wat past bij het motto van Pure: "Vega(n) eten is duurzaam, dus de norm".'

Het UFB is ook al bezig met een volgende missie: 'Mijn collega's van de catering buigen zich nu over duurzamere alternatieven voor palmolie.'

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

naar mogelijkheden om het percentage in het assortiment te verhogen.' Het Universitair Facilitair Bureau (UFB) bevestigt dat de genoemde cafés geen saucijzenbroodjes meer verkopen en alleen nog vegetarische broodjes aanbieden. 'Daar komt dit jaar Brasserie Wijnhaven bij', aldus medewerker Guan van Zoggel.

'Het klopt dat het assortiment van de restaurants en cafés van Pure, het duurzame cateringconcept, met inkopen alleen nog volledig rundvleesvrij is. We waren al bezig met het verminderen van rundvlees in het assortiment sinds 2019.' Alleen Brasserie Wijnhaven, die dus ook vegetarisch wordt, en de Faculty Club vallen niet onder 'Pure'.

Ook het cateringassortiment is inmiddels grotendeels vegetarisch, dan wel veganistisch: tweederde van het lunch- en borrelaanbod bevat geen vlees. Wie wel graag vlees wil, kan dit bestellen, maar ook die boxen zijn geen groot vleesfeest zijn te noemen. In de mediterrane borrelbox zitten bijvoorbeeld vijf verschillende hapjes, en maar twee daarvan bevatten vlees.

Van Zoggel: 'Het aandeel vleesproducten slinkt dus, wat past bij het motto van Pure: "Vega(n) eten is duurzaam, dus de norm".'

Het UFB is ook al bezig met een volgende missie: 'Mijn collega's van de catering buigen zich nu over duurzamere alternatieven voor palmolie.'

Hij/zij komt er nu echt: ombudsman voor personeel

Even was er nog twijfel, maar de universiteit krijgt binnenkort een geheel onafhankelijke ombudsfunctionaris voor medewerkers. 'De werving is begonnen.'

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

DOOR VINCENT BONGERS

ILLUSTRATIE BAS VAN DER SCHOT

De raad zag dat echter absoluut niet zitten. 'Een onafhankelijke ombudsman is echt nodig', zei Niko Kontovas van personeelspartij PhDoc toen tijdens de raadsvergadering. 'We willen ook weten van het college waarom dit organisatorisch eenvoudiger zou zijn. Voor de melder is het juist fijner als er één persoon naar voren wordt geschoven waar je je klacht kwijt kunt.'

Timothy de Zeeuw van personeelspartij FNV was daarmee eens. 'Ik ben in de "regeling ombudsfunctionaris" gedoken die in juli is opgesteld door het college en daar staat ook gewoon in dat de functie onverenigbaar is met elke andere functie binnen de universiteit. Dan lijkt het me nogal problematisch om de ombudsfunctionaris onder te brengen bij de vertrouwenspersonen.'

Maandag bleek dat het college de kritiek van de raad ter harte heeft genomen. 'We gaan helemaal met jullie mee', zei collegevoorzitter Annetje Ottow tijdens de raadsvergadering. 'Eerst hadden we inderdaad nog het idee om de functies te combineren. Dat gebeurt onder meer aan de Universiteit Utrecht. Maar we gaan vol voor de rol die de raad graag wil. Dus een aparte losse functie.'

Ottow vertelde ook dat de werving al loopt. 'Hopelijk kunnen we snel iemand presenteren.'

Trots verkondigde columnist **Maia de Quay** onlangs in *Mare* nergens lid te zijn. Tijd om haar vader **Ruud de Quay** ter verantwoording te roepen. Want hoe zat het eigenlijk met zijn ontgroening? Hoe kijkt hij naar de misstanden bij studentenverenigingen? En vooral: wat is er aan te doen?

Hé pap, even over jouw ontgroening...

'Je gelooft het bijna niet, maar niet-lid zijn in Leiden is écht mogelijk', schreef derdejaars rechtenstudent en columnist Maia de Quay vorige maand in *Mare*. 'Sterker nog, niet-lid zijn en jezelf vermaken in Leiden is écht mogelijk.' Die houding leidde regelmatig tot onbegrip en onwerkelijke gesprekken, schreef ze, om zich vervolgens harop af te vragen: 'Wie is hier nu raar? Ik, omdat ik geen lid ben? Of al die kersverse studenten die doodsbang zijn nergens bij te horen en zich vrijwillig de mond laat snoeren over ontspoorde ontgroeningstaferelen?' Alleen: haar vader en advocaat Ruud de Quay (1961) was ook lid, naar eigen zeggen van 'een destijds jong, momenteel roemrucht dispuut' van Albertus Magnus in Groningen. Waarom eigenlijk? Hoog tijd voor een gesprek tussen vader en dochter over het studentenleven, het (niet-)lidmaatschap, de excessen bij ontgroeningen en vooral: hoe die te voorkomen. Plaats van handeling: de keukentafel in het ouderlijk huis in Nijmegen.

Maia de Quay: 'Je pist nooit alleen, je bestelt nooit één biertje, witte zolen zijn verboden, en ga zo maar door. Iedereen snapt dat gemeenschappelijkheid ontstaat door samen bepaalde regels en rituelen te volgen zoals liederen zingen en samen feesten. Echter, wat er af en toe naar buiten komt over ontgroeningen is toch echt te belachelijk voor woorden? Wat denk jij daarvan, heb jij ook zo'n ontgroening gehad?'

Ruud de Quay: 'Van een ontgroening werd in mijn tijd niet gesproken; er was een introductietijd.'

Maia: 'Potato, potato.'

Ruud: 'Dat is andere koek, hoor. Er waren kampen, eerstejaars moesten prunussen trekken op de Drentse heide en zongen zich helemaal schor. Maar ze hoefden niet hutjemutje op elkaar te zitten en te zoemen.'

Maia: 'Dat klinkt vrij mild in vergelijking met de verhalen die deze zomer naar boven kwamen over mishandelingen en vernederingen tijdens dispuutsontgroeningen in Amsterdam en Groningen. Wat is het ergste wat je hebt gezien?'

Ruud: 'Dat kan ik me waarschijnlijk niet meer herinneren.'

Maia: 'Haha, natuurlijk. Komt dat even goed uit!'

Ruud: 'Nou, als de kroegcommissie de taken overnam, ging dat

met grof geweld. Men moest letterlijk en figuurlijk de bar veroveren. Iedereen werkte elkaar met ontbloot bovenlijf de tent uit. Het ergste is dat er op een gegeven moment een pornofilm werd opgezet. Ik ben toen weggelopen en er werd op de hele vereniging schande van gesproken.'

Maia: 'Mag je dit allemaal wel vertellen? Iedereen die ik ken, moet van die belachelijke contracten tekenen waardoor je niks mag zeggen of je krijgt een torenhoge boete.'

Ruud: 'Goed dat je daarover begint: ik vind het de taak van de universiteit om elke eerstejaarsstudent voorafgaand aan de ontgroeningen te vertellen dat ze zich niet gedwongen moeten voelen om zulke contracten na te te leven als er heel erge dingen gebeuren. Die contracten zijn dan namelijk in strijd met de wet en daarmee nietig, en dat moet iedereen weten. Maar goed, terug naar de introductietijd: wat ertoe doet is dat, wat ik ook heb meegemaakt, de hele "ik-wil-jou-vernederen-mentaliteit" er nooit was.'

Maia: 'Jij denkt dat studenten elkaar nu meer dan vroeger willen vernederen?'

Ruud: 'Zo komt het in ieder geval over. In mijn tijd waren de introductiekampen en verdere rituelen niet vernederend. En ja, ook in mijn tijd waren er schandaligheden, maar daar werd – als ze eenmaal via de tamtam bekend werden – openlijk over gesproken en van gezegd dat het niet kan.'

Maia: 'Hoe zat het dan met die schandaligheden?'

Ruud: 'Je had toen zeker beestendisputen, maar die jongens werden keihard aangepakt – het was onderling bekend en ze kregen de wind van voren. Ik meen me te herinneren dat de erkenning van een dispuut wel eens is ingetrokken, dat is het meest ingrijpende wat een bestuur kan doen. Nu zijn het allemaal keurige huisvaders, natuurlijk. Wat ook belangrijk is, is dat de verenigingskrant keihard tegen het bestuur inging, er stonden altijd bijtende columns in. Nu lijkt het allemaal eenheidsworst.'

Maia: 'Ja, dat herken ik wel.'

Ruud: 'In mijn tijd was je Albertiaan. Brugstraat 8 – in Leidse topoi dus Breesstraat 50 of Rapenburg nummer zoveel – was echt een sociëteit, een plek van gemeenschappelijkheid en gemeenzaam zijn. Geen Unox-fabriek dus, waar iedereen vanaf de ontgroening gemodelleerd en geconditioneerd moet worden naar dezelfde hansomorst.' >

'Zwijgcontracten zijn in strijd met de wet en daarmee nietig. Dat moet iedereen weten'

Ontgroening NSL Amsterdam 2012
Foto Amaury Miller

Maia: 'Maar geloof je echt dat er minder misstanden waren of kwam het gewoon minder aan het licht? Er waren geen sociale media en er was vooral weinig tot geen maatschappelijke interesse.'

Ruud: 'En er was minder *peer pressure* en absoluut méér diversiteit. Die gemeenschap waarover we het net hadden was er juist door de diversiteit: toen ik aankwam liepen er leden met corduroy broeken en jasjes, maar ook mannen met lederen vestjes en de haren nog in het boeket van de jaren 70.'

Maia: 'Er waren ook veel minder studenten. Toen jij afstudeerde, telde Albertus hooguit 800 leden. Inmiddels zijn dat er meer dan 2000.'

Ruud: 'Door het kleinere aantal kende je elkaar ook beter. Er bestond nauwelijks weerstand om iemand aan te spreken op dingen die niet oké waren.'

Maia: 'En ook niet onbelangrijk: je kon zonder schaamte ruim zes jaar over je studie doen.'

Ruud: 'We hadden inderdaad de tijd.'

Maia: 'Het resultaat lijkt me dat bestuursleden gemiddeld een stuk ouder waren.'

Ruud: 'Je werd in ieder geval pas voor het bestuur gevraagd als je tenminste derdejaars was en al een zware commissie had gedaan. Kleinere schaalgrootte en leden die langer bleven maakten dat het collectieve geheugen van de verenigingen vele malen groter was dan nu het geval is.'

Maia: 'In de top van het zakenleven is men wel al tot het inzicht gekomen dat diversiteit en het betrekken van externen niet alleen waardevol, maar noodzakelijk is. Nu de corpora nog, denk ik dan, maar de drempel lijkt te hoog te liggen.'

Ruud: 'Ik geloof dat je excessen kan voorkomen door de aanwezigheid van vreemde ogen voor en tijdens de

introducee: dat kunnen reünisten zijn, mits ze maar één taak hebben en dat is onvoorwaardelijk en pal staan voor de aspirant-leden. Die personen moeten de bevoegdheid hebben om in te grijpen.'

Maia: 'Maar dat is makkelijker gezegd dan gedaan. Ik kan me voorstellen dat dispuuten niet zitten te wachten op reünisten die ze de les gaan lezen.'

Ruud: 'Dat is dan hun probleem. Als men echt menens is over de "cultuurverandering" en aanpak van belachelijke praktijken die toch elk jaar weer naar boven komen, moeten ze ook op zoek naar een praktische en effectieve bestrijding van het probleem. Als je het niet aandurfte om een reünist toe te laten zien op de kennismakingstijd, ben je mijn inziens niet oprecht over je beoogde cultuurverandering.'

Maia: 'Daar heb je een punt. Als ik het goed begrijp is het idee dus dat iemand als een reünist zowel dichtbij genoeg staat omdat hij/zij zelf lid is geweest en dus begrijpt wat de tradities zijn en "wat er nou eenmaal bijhoort", als genoeg van het actieve verenigingsleven af staat om te bepalen wat echt te ver gaat en in kan grijpen op zo'n moment?'

Ruud: 'Juist. En dan is dus ook nodig dat de persoon in kwestie de praktische, morele en juridische macht en mogelijkheid heeft om in te grijpen als het echt alle boekjes te buiten gaat.'

Maia: 'Zo, hebben wij dat toch mooi weer even opgelost.'

Ruud: 'Tijd voor een bitterbal!'

Ontgroenen kan dodelijk zijn

Ontgroeningen lopen regelmatig uit de hand. Aan het begin van het collegejaar staakte het Amsterdamsch Studenten Corps nog de KMT, nadat de Volkskrant publiceerde over gewelddadige incidenten bij dispuutsontgroeningen. Uit een intern onderzoek van het corps bleek later dat feuten geschopt en geslagen waren door ouderejaars. De slachtoffers liepen daarbij blauwe plekken en striemen op. Sommigen van hen liepen mank. Volgens het corpsbestuur probeerden op zijn minst zes dispuuten "misstanden te verhullen en te bagatelliseren". Er is besloten de dispuutsontgroeningen "in de huidige vorm" af te schaffen. Ook in Groningen ging het mis. Bij de KMT van Albertus Magni vielen vier studenten flauw van de warmte in een propvol pand van de vereniging. Tientallen anderen werden onwel, onthulde de Volkskrant. In 2017 stond een lid van Vindicat, het Groningse corps, voor de rechter omdat hij tijdens een ontgroening op het hoofd was gaan staan van een nuldejaars. Die hield daar een hersenbeschadiging aan over. De dader kreeg onder andere een taakstraf van 240 uur. Minerva besloot in 2018 om het zogeheten bilnaad-adjie, waarbij leden alcohol achterover moesten slaan dat eerst

door iemands bilnaad was gegoten, af te schaffen. Daarnaast kondigde het bestuur aan ook een einde te maken aan de 'verstikkende verenigingscultuur' van corrigerende tikken, gedwongen drankgebruik en verplicht naaktlopen. Ontgroenen kan dodelijk zijn. Deze week is in België het proces begonnen tegen achttien leden van de elitaire Leuvense studentenclub Reuzegom. Ze worden ervan verdacht betrokken te zijn bij de dood van de twintigjarige student Sanda Dia, die in 2018 om het leven kwam tijdens zijn ontgroening. Met twee anderen werd hij in een blokhut zwaar mishandeld. De feuten moesten een put graven die werd gevuld met ijswater, en daarin urenlang liggen. Dia raakte zwaar onderkoeld.

Daarnaast was het zoutgehalte in zijn bloed zeer hoog doordat hij was gedwongen grote hoeveelheden visolie te drinken. Toen hij daar dorst van kreeg, werd hem verboden water te drinken. Dia raakte in een coma en werd veel te laat naar het ziekenhuis afgevoerd, waar hij na een paar dagen bezweek. Reuzegom heeft geprobeerd alle sporen van de fatale ontgroening in de blokhut uit te wissen. De verdachten staan onder meer terecht voor 'onopzettelijke doding'.

NIEUWS

Wat als er geen geld uit Den Haag komt?

Als de politiek niet 1,1 miljard investeert in de universiteiten volgen er pijnlijke maatregelen, voorspelt het college van bestuur. Mogelijke doemscenario's variëren van wachtlijsten voor studenten tot keuzevakken of zelfs opleidingen die worden geschrapt.

DOOR VINCENT BONGERS
FOTO TACO VAN DER EB

Het college voerde maandag tijdens de universiteitsraad de druk op de politiek op. Als een nieuw kabinet niet 1,1 miljard investeert in de universiteiten, zijn er ingrijpende maatregelen als wachtlijsten voor studenten, het schrappen van keuzevakken en het herstructureren van opleidingen mogelijk. 'We vinden het afschuwelijk als we die kant op moeten', zei collegevoorzitter Annetje Ottow. 'Maar het "uur U" is aangebroken.' De universiteitsraad vroeg twee weken geleden om een deltaplan van het college om de enorme werkdruk te verlichten. Er moeten gewoon meer mensen bij, anders is het stelsel niet langer houdbaar, vond de raad. Het college is het daar volledig mee eens. Er is 1,1 miljard nodig om het stelsel voorlopig op de rails te houden, legde vice-collegevoorzit-

ter Martijn Ridderbos uit. 'Dat geld kan eenmalig een deel van het probleem oplossen. Maar wat als die investering niet komt? Dan moeten we nadenken over wat we moeten doen, en kan het niet anders dan dat we gaan kijken naar de kwaliteit en de toegankelijkheid van ons onderwijs.' Het college nodigde de raad uit om samen over scenario's na te denken. 'We moeten met elkaar bespreken wat haalbaar is als er geen investering komt uit Den Haag.' Er komt te weinig geld binnen, maar er wordt wel een hoge kwaliteit en brede toegankelijkheid verwacht. Dat is niet langer houdbaar, constateerde Ridderbos. 'Iedereen aan de universiteit lost dat nu in zijn eigen vrije tijd op. Dat kunnen we niet vragen van onze mensen.' Collegevoorzitter Annetje Ottow zei dat de nood echt aan de man is. 'Dit is een signaal richting Den Haag. Het water staat ons aan de lippen. Als de politiek niet over de brug komt, hebben we een megaprobleem. Dan zijn draconische maatregelen nodig om het voor iedereen behapbaar te houden. Ik vraag me af of dat wel helemaal is doorgedrongen aan de formatietafel.' Remco Breuker van personeelspartij FNV meende 'een beetje moedeloosheid bij het college te bespeuren' als het ging om het extra geld uit Den Haag. 'Het is heel ingrijpend

maar misschien moeten we met wachtlijsten voor studenten gaan werken. Dat is de enige manier om wel de kwaliteit te blijven leveren als de investering uitblijft. Dan kunnen we iedereen, wel met vertraging, onderwijzen. Ik kan niets anders bedenken, behalve dan dat we met z'n allen naar Den Haag gaan en daar de goudkist plunderen.' Voor het college staan alle wegen open. 'We moeten met elkaar brainstormen over scenario's', reageerde Ridderbos. 'Maar wat we ook bedenken, als er niets bij komt, dan doet het altijd pijn. We kunnen niet zo doorgaan.' Rector Hester Bijl sloot een wachtlijst niet uit. 'Dat is een mogelijkheid, al verandert dat tijdelijk de toegankelijkheid van het onderwijs. Internationaal zijn er ontwikkelingen die we in de gaten houden. De Universiteit van Helsinki heeft drastische maatregelen genomen. Zij hebben hun opleidingen herstructureerd, er zijn er nu veel minder. Ze zijn gestopt met het geven van extra vakken en extra opleidingen die niet bekostigd werden. Het is heel pijnlijk, maar wellicht moeten wij dat ook gaan doen.' Ridderbos: 'We moeten erover nadenken, anders lopen we straks achter de feiten aan. Ik hoop dat het geld komt en dat het bedenken van scenario's achteraf verspilde moeite blijkt te zijn geweest.'

Helpt van Leids personeel werkt over

Ruim de helft van de medewerkers op de universiteit werkt structureel over, blijkt uit een enquête over werkdruk.

DOOR ANOUSHKA KLOOSTERMAN

In alle functiegroepen - zowel wetenschappelijk als ondersteunend - geeft meer dan de helft van de respondenten aan dat ze wekelijks meer werken dan waarvoor ze zijn aangenomen. Het ondersteunend personeel doet het daarin nog het 'beste', maar ook van hen geeft meer dan de helft aan dat ze meer dan een uur per week overwerken. Van het wetenschappelijk personeel geeft maar tien tot twintig procent aan dat ze niet overwerken, afhankelijk van functiegroep. De cijfers komen uit de 'Personeelsmonitor Light 2021', een miniversie van de grote personeelsmonitor die de universiteit elke drie jaar af-

neemt. De uitgebreide versie komt volgend jaar weer, maar met deze monitor wil de universiteit alvast peilen hoe het gaat met werkdruk en sociale veiligheid: 'Dit zijn onderwerpen die hoog in het vaandel staan bij het college van bestuur', aldus het rapport. Hoogleraren hebben de langste werkweken: een op de vijf werkt 15 tot 20 uur per week extra. Nog eens een vijfde werkt 11 tot 15 uur extra. Ongeveer zeven procent - de staafdigrammen in het rapport geven geen precieze percentages - geeft aan dat ze meer dan 21 uur per week overwerken. Bijna al het wetenschappelijk personeel is meer tijd kwijt aan administratie en onderwijs dan is afgesproken, geven de respondenten aan. Uitzondering zijn de docenten, die een procentje minder onderwijs geven dan afgesproken. Zij besteden als enige functiegroep dan wel weer meer tijd aan onderzoek dan hun contract zegt. Promovendi, postdocs, onderzoekers, universitair (hoofd)docenten en hoogleraren geven juist allemaal aan dat ze meer tijd kwijt zijn aan onderwijs dan zou moeten. Het verschil tussen afspraak en werkelijkheid is het grootst bij onderzoekers, die op papier ongeveer een kwart van hun tijd aan onderzoek dan hun contract zegt. Promovendi, postdocs, onderzoekers, universitair (hoofd)docenten en hoogleraren geven juist allemaal aan dat ze meer tijd kwijt zijn aan onderwijs dan zou moeten. Het verschil tussen afspraak en werkelijkheid is het grootst bij onderzoekers, die op papier ongeveer een kwart van hun tijd aan onderzoek dan hun contract zegt. Promovendi, postdocs, onderzoekers, universitair (hoofd)docenten en hoogleraren geven juist allemaal aan dat ze meer tijd kwijt zijn aan onderwijs dan zou moeten. Het verschil tussen afspraak en werkelijkheid is het grootst bij onderzoekers, die op papier ongeveer een kwart van hun tijd aan onderzoek dan hun contract zegt. Promovendi, postdocs, onderzoekers, universitair (hoofd)docenten en hoogleraren geven juist allemaal aan dat ze meer tijd kwijt zijn aan onderwijs dan zou moeten. Het verschil tussen afspraak en werkelijkheid is het grootst bij onderzoekers, die op papier ongeveer een kwart van hun tijd aan onderzoek dan hun contract zegt. Promovendi, postdocs, onderzoekers, universitair (hoofd)docenten en hoogleraren geven juist allemaal aan dat ze meer tijd kwijt zijn aan onderwijs dan zou moeten. Het verschil tussen afspraak en werkelijkheid is het grootst bij onderzoekers, die op papier ongeveer een kwart van hun tijd aan onderzoek dan hun contract zegt.

Het verschil tussen afspraak en werkelijkheid is het grootst bij onderzoekers

‘Stop met dit studentje-pesten’

De lokale partij Studenten voor Leiden en de lokale jongerenorganisaties van D66, GroenLinks en VVD keren zich fel tegen de onlangs aangekondigde verkameringsstop van wethouder Fleur Spijker (D66). ‘Hiermee leg je een complete groep woningzoekenden lam.’

DOOR SEBASTIAAN VAN LOOSBROEK

Het Leidse stadsbestuur liet vorige maand weten dat er tijdelijk geen vergunningen meer worden verleend voor het verkameren van panden. Aanleiding is een uitspraak van de Raad van State, die stelt dat een dergelijke vergunningsplicht in strijd is met de Huisvestingswet. Om te voorkomen dat er vergunningen worden verleend die achteraf niet rechtsgeldig blijken te zijn, heeft wethouder Wonen Fleur Spijker (D66) een tijdelijke verkameringsstop ingevoerd. Die zal ze pas weer opheffen zodra de woningwet op landelijk niveau is aangepast.

Dat komt slecht uit voor de vele kamerzoekende studenten in Leiden: het kamertekort is al nijpend, maar zal hierdoor alleen maar toenemen. Lokale partij Studenten voor Leiden (SVL) vindt het dan ook een slecht idee. ‘Zo leg je een complete groep woningzoekenden lam’, reageert lijsttrekker Mitchell Wiegand Bruss. Hij vreest dat er hierdoor hele studentenhuizen verdwijnen terwijl er geen nieuwe meer bijkomen. ‘De gemeente voert een uitsterf beleid.’

De maatregel is ook veel te snel genomen, vindt hij. ‘De wethouder wacht nu op een landelijk wetsvoorstel, maar dat loopt nog niet eens. Het kan dus nog jaren duren. Nu al de rem op verkamering zetten is erg onverstandig.’

Ook de jongerenorganisaties DWARS Leiden-Haaglanden (GroenLinks), Jonge Democraten Leiden-Haaglanden (D66) en JOVD Leiden (VVD) keren zich fel tegen het beleid. In een persbericht schrijven zij dat de gemeenteraad de verkameringsstop ‘een halt moet toeroepen om de studenten in Leiden nog enigszins een kans te geven’.

Volgens de partijen is de nieuwe situatie ‘funest voor een woningmarkt die al helemaal vastzit’ en geeft het geen pas

‘Het begint erop te lijken dat jongeren niet meer welkom zijn in Leiden’

dat de gemeente nu de tijd neemt om te wachten op de nieuwe woningwet. ‘Studenten hebben die tijd simpelweg niet. Iedere dag zijn honderden studenten en andere jongeren nog op zoek naar een woning. Een stop op verkamering maakt deze zoektocht onnodig veel langer.’ Al langere tijd is er discussie over de leefbaarheid in de bin-

nenstad, die door een teveel aan studentenhuizen zou worden aangetast. Wiegand Bruss vermoedt dat het besluit een politieke truc is om een deel van de Leidse bevolking ‘gunstig te stemmen’, met de gemeentelijke verkiezingen in aantocht. ‘Ik vind het heel hypocriet van een partij als D66 om te roepen dat ze er zijn voor studenten en meer willen bouwen, terwijl ze aan de andere kant streng handhaven op verkamering. In plaats van verkamering toe te staan, bouwen ze woontorens aan de rand van de binnenstad waar studenten in hun eentje moeten wonen. Ik vraag me af hoe leefbaar dát is.’

DWARS, JOVD en Jonge Democraten schrijven verder dat ‘studenten in hun zoektocht naar een kamer al lang genoeg zijn lastiggevallen door het Leidse college’ en verzoeken de raad nu ‘om het schip te keren en een eind te maken aan dit studentje-pesten. Het begint voor ons jongeren erop te lijken dat wij niet meer welkom zijn in Leiden.’ Wiegand Bruss is het daarmee eens. ‘Pak de pandjesbazen aan. Laat hen bijvoorbeeld voor isolatie zorgen tegen geluidsoverlast, maar laat de studenten met rust. Hen maak je zo onterecht het slachtoffer.’

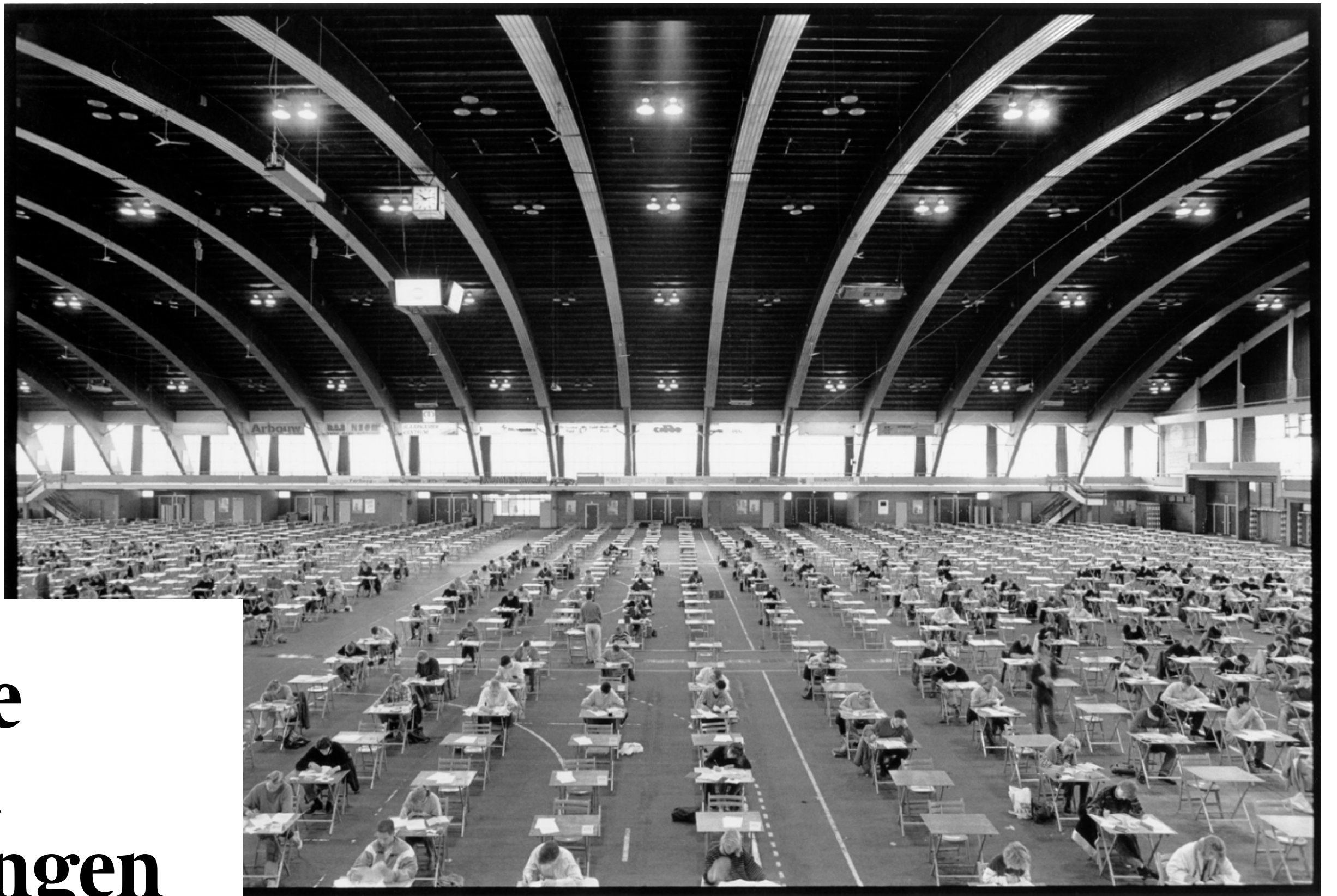
De hopeloze strijd tegen samenvattingen

Tot grote frustratie van docenten worden slides en samenvattingen van hun colleges overal online aangeboden. Maar de mogelijkheden om in te grijpen zijn tijdrovend en beperkt. ‘Studenten raken academische vaardigheden kwijt.’

DOOR SUSAN WICHERS
FOTO MARC DE HAAN

Als je zou willen, hoef je voor grote vakken geen boek meer open te slaan of college bij te wonen om vakken te halen. Stuvia, studeersnel, SILverslagen, JoHo: er is een wildgroei aan samenvattingen van colleges, boeken en zelfs oude tentamens die studenten te koop aanbieden. En met de digitalisering van het onderwijs is het nog makkelijker geworden: je kunt colleges eindeloos terugkijken en de slides zijn gewoon te downloaden. Dat viel ook docent bestuurskunde Elena Bondarouk op. Het is haar een doorn in het oog: regelmatig vindt ze samenvattingen terug op websites waarin studenten de slides van haar hoorcolleges of dictaten woord voor woord hebben gekopieerd. ‘Als het niet te koop staat, heb ik er niet zo'n bezwaar tegen. Maar anderen moeten geld be-

talen aan studenten voor woorden die ik heb gezegd. Immoreel vind ik het.’ Docent bestuurskunde Toon Kerkhoff sluit zich daarbij aan. ‘Ik bestudeer alle artikelen, maak er een verhaal van met een rode draad, geef allerlei voorbeelden. Daar zit enorm veel werk in, jarenlang schaaft je daaraan. Dat is gewoon van mij. Ik zet het zelf online voor studenten en dat is prima, maar iemand plukt dat vervolgens gewoon uit de lucht en biedt het aan voor geld.’ Ook bij andere faculteiten speelt het probleem – al vinden niet alle docenten het even erg. Docent psychologie Roy de Kleijn vindt het ‘moreel en juridisch twijfelachtig’, maar zit er zelf niet zo mee. ‘Ik krijg al betaald voor die moeite, en er zijn toch al 400

Tentamen in de Leidse Groenordhallen, 1990

mensen die ernaar kijken. Je kunt alle colleges al online terugkijken, dus als er dictaten zouden worden verkocht, zou dat zijn voor mensen van buiten de universiteit. Ik kan me betere manieren voorstellen om je tijd te besteden, maar als mensen dat willen doen: *be my guest*. Tentamenvragen of oude tentamens zou ik wel een probleem vinden, maar die ben ik gelukkig nooit tegengekomen.’ Bondarouk is faculteitsraadslid van de Faculty of Governance and Global Affairs, waar ze het probleem een aantal keer in de vergadering aankaartte. ‘De reactie is dan: we kunnen er niets tegen doen. Maar er moet toch wat mogelijk zijn?’ Dat klopt, beaamt auteursrechtexpert Erna Sattler, want juridisch gezien heeft Bondarouk gelijk: ‘Feitelijk mogen studenten alleen verkopen waar ze zelf auteursrecht op hebben, dus wat ze zelf hebben gemaakt. Aantekeningen mogen ze wel verkopen, maar als er slides in staan niet. Het auteursrecht op deze slides komt toe aan de universiteit, want docenten hebben die in het kader van hun functie gemaakt. Dat geldt ook voor tentamens.’ De oplossing lijkt simpel, maar is erg tijdrovend, zegt Sattler. ‘Als je hier als individuele docent tegenaan loopt, kun je meestal een contactformulier invullen op de website waar de samenvatting of het tentamen staat, dat ze het eraf moeten halen. Eigenlijk zou de universiteit dat centraal moeten aanpakken. Je zou feitelijk al die websites moeten aanpakken, gezamenlijk met alle universiteiten gezamenlijk. Maar ja, wie heeft daar tijd voor? Gedogen kan ook beleid zijn natuurlijk, maar het zou in ieder geval goed zijn als er op centraal niveau over nagedacht wordt.’ In 2015 nam een aantal docenten bij politicologie het heft in eigen hand en liet SIL samenvattingen terugtrekken. Maar dat is slechts een druppel op de gloeiende plaat – en

inmiddels worden er gewoon weer volop samenvattingen van politicologie verkocht. Volgens universiteitswoordvoerder Caroline van Overbeeke zijn er in het verleden verschillende sites aangeschreven door de universiteit, die daar gehoor aan gaven. ‘Maar na verloop van tijd wordt het toch weer te koop aangeboden. We zullen ons blijven wenden tot deze verkoopsites.’ Bondarouk heeft het ook wel eens geprobeerd, maar dan bij de auteurs zelf. ‘Ik weet niet waar ik het moet melden, dus dan is het aan mij om te zeggen: jongens, dit mag niet. Als er een naam bij staat mail ik de student zelf, maar ik vind dat het niet mijn taak is, ik ben geen politieagent. Er is toetaal geen monitoring op. Wat betekent dat voor de kwaliteit van ons onderwijs?’ Voor Kerkhoff is dat het belangrijkste argument om samenvattingen in de ban te doen: didactisch is het heel nadelig. Hij merkt het bij zijn eigen vakken. ‘Studenten raken academische vaardigheden kwijt als ze alleen samenvattingen lezen. Dat gaat even goed, je haalt er je tentamen mee, maar later kom je jezelf tegen als je geen hoofd- en bijzaken hebt leren onderscheiden. Bijvoorbeeld wanneer je een scriptie moet schrijven maar je hebt nog nooit een boek gelezen.’ ‘Studenten komen minder naar college, sommigen gaan pas studeren als die samenvattingen er zijn. Zeven weken doen ze niks en twee weken van tevoren leren ze de samenvattingen uit hun hoofd.’ Hij stoort zich vooral aan studieverenigingen die vaak ook samenvattingen verkopen. ‘Ze denken dat ze studenten daarmee helpen. Toen ik bachelorcoördinator was, heb ik met de studieverenigingen geprobeerd te overleggen, maar als individuele docent kun je niet zoveel doen. Het is vechten tegen de bierkaai.’

Of moeten de colleges op de schop?

Victor Gijsbers, docent van het kerncurriculum Wetenschapsfilosofie bij geesteswetenschappen, kijkt er heel anders naar. Misschien moeten niet de samenvattingen maar de colleges op de schop, denkt hij. ‘Je haalt er je tentamen mee blijkbaar, dus die studenten hebben groot gelijk dat ze er gebruik van maken. Dan is er als docent tijd om na te denken: hoe kan ik mijn colleges zo indelen dat studenten er meer aan hebben?’ ‘De onderwijsmethode waarbij studenten naar college komen en daarna gaan stampen is al een model waar we vanaf willen. Misschien is het ingegeven door corona, maar ik ben zelf toch ook wel overgestapt.’ ‘Als er dingen zijn die ik wil vertellen, een stuk hoorcollege, dan neem ik dat op en stel ik het online beschikbaar. In de colleges is er dan meer ruimte voor interactie, discussiëren, vragen stellen. Dat is een andere manier van met de stof bezig zijn.’

Huilend over de finish

Voor een fietstochtje van A naar B door het centrum van Leiden moest je afgelopen zondag dubbele reistijd rekenen. Na anderhalf jaar uitstel vond de 30e editie van de Leiden Marathon plaats. Het luide gejoel dat door de binnenstad galmde en de zonnestralen die rond het middaguur doorbraken, boden de nodige steun aan ruim 14.000 deelnemers. De Duitse Verena Vogd pakte met ruim twintig minuten afstand (2.48.58) de eerste plaats bij de vrouwen. Maikel Stolwijk rende met tranen in zijn ogen als eerste man naar de finish (2.33.06). Hij draagt een Leidse vlag als cape. Stolwijk is de eerste Leidenaar ooit die de Leiden Marathon wint. Foto's Taco van der Eb

Quizvraag: wat kost meer woonoppervlak, een kamer of een studio met eigen badkamer en keuken? Je zou denken dat een huis delen een heel efficiënte manier van wonen is, kosten- en ruimtetechnisch gezien. Je zou denken dat dat ideaal is in een tijd van enorme krapte op de woningmarkt, zeker voor mensen die (nog) niet helemaal alleen willen wonen of geen geld hebben voor een zelfstandige woning. Je zou denken: verkamer erop los.

De gemeente ziet dat anders en doet er alles aan om verkamering terug te dringen in Leiden, omwille van de leefbaarheid van de binnenstad. De vraag is alleen: de leefbaarheid van wie?

Niet die van de student die twee keer heeft moeten verhuizen omdat haar huisbaas niet de juiste vergunning had – ondanks dat ze dat de tweede keer uitvoerig had nagevraagd. Of de student die in Rijsburg in een caravan woont omdat ze al anderhalf jaar geen kamer kan vinden.

En niet te vergeten: de studenten aan de Haagweg 47. Ze woonden eerst in een oud schoolgebouw maar moesten er weg, omdat het gebouw werd gesloopt voor een 'creatief' doe-het-zelf-nieuwbouwproject om starters en studenten een kans te geven op de woningmarkt (als je drie ton hypothec kan krijgen dan).

Goed, oké, ze verkasten naar een oud kantoorpand om de hoek dat is omgetoverd tot studentenhuus. Maar vrijwel meteen begonnen de omwonenden te klagen. De buurt was al te verkamerd, de mensen aan de overkant van het water waren bij voorbaat bang voor feestjes in de tuin, en de burens in de straat vreesden fietsen op de stoep en torens van bierkratten.

Het compromis: de studenten moesten een convenant ondertekenen met regels waaraan ze zich moesten houden. Ze mogen bijvoorbeeld maar tot acht uur in hun tuin zitten (in het weekend tot negen, en in de zomer zelfs tot elf). Terwijl de overburen nog vrolijk in hun tuin zaten, moesten zij naar binnen. Sommigen durfden niet meer door de tuin te lopen, bang dat de burens een foto zouden maken en als bewijs zouden aanvoeren.

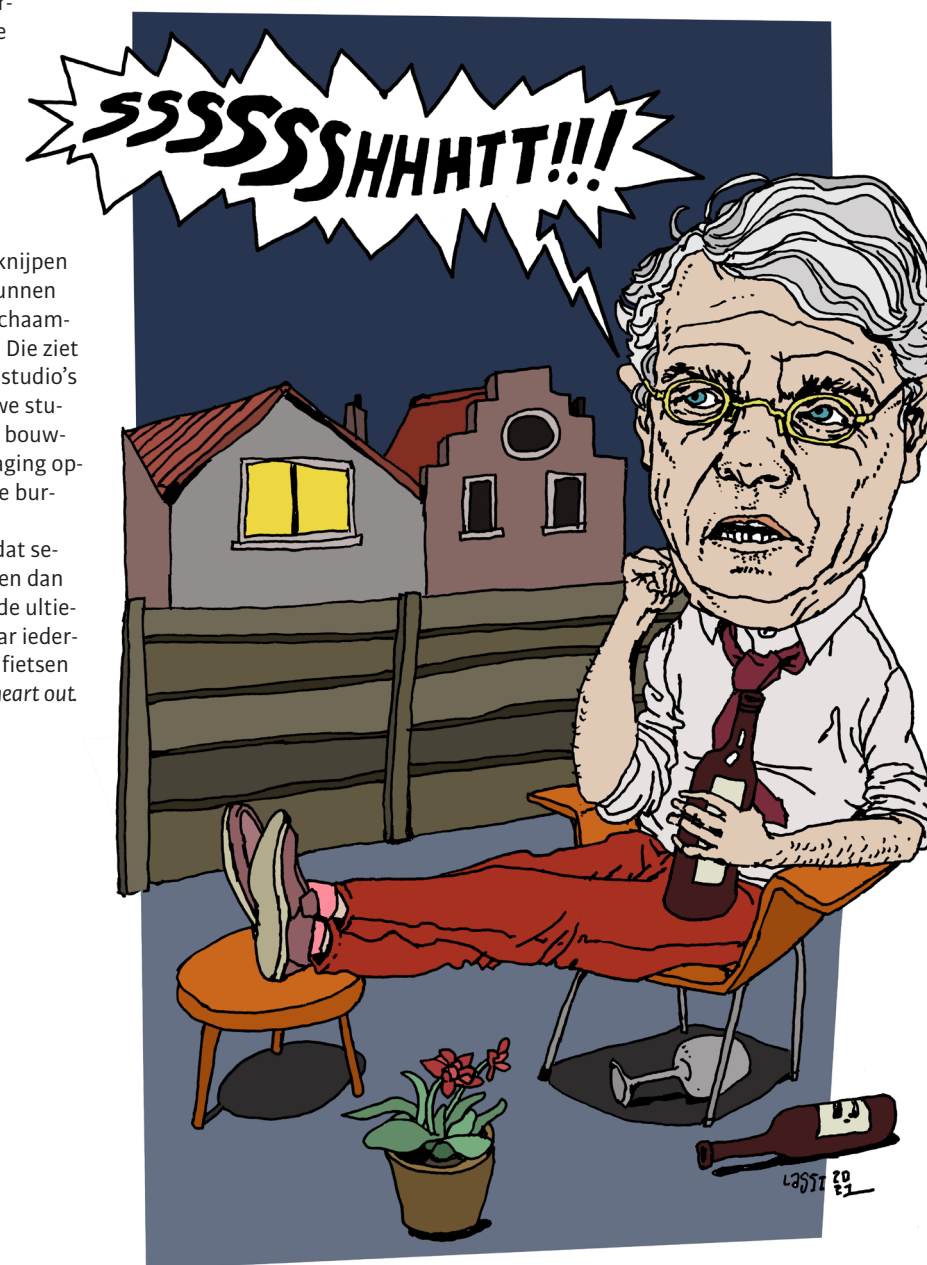
Is dat dan die leefbaarheid waar de gemeente het over heeft, of zeurt het *Not In My Back Yard*-kamp (ook wel NIMBY's) gewoon het hardst? De mensen die het privilege hebben om een huis te bezitten in de binnenstad, verwachten ook nog eens dat de rest van de stad zich naar hun grieven schikt.

Onlangs oordeelde de Raad van State over vergelijkbaar beleid in Nijmegen dat het leefbaarheidsargument inderdaad geen steek houdt, juridisch gezien, waarop wethouder Fleur Spijker voor de zekerheid besloot tijdelijk helemaal geen vergunningen meer uit te geven (zie pagina 8). Alsof je straf hebt gekregen van je ouders, zij ontdekten dat het onterecht was, en je om die reden nóg meer straf krijgt.

Studenten mogen in hun handjes knijpen als ze na lang zoeken een kamer kunnen vinden, en vervolgens worden ze schaamteloos verjaagd door de gemeente. Die ziet ze liever vakkundig weggestopt in studio's bij Lammenschans, of in een nieuwe studentenflat in Leiderdorp, waar het bouwplan meteen alweer een jaar vertraging opliep door een andere delegatie boze burgers.

Daar was dan weer het argument dat seniorenwoningen harder nodig waren dan studentenwoningen. Zou dat niet de ultieme oplossing zijn? Leiderdorp, waar iedereen stil is na acht uur 's avonds en fietsen in rekken staan. NIMBY's, eat your heart out.

Waarom alles verkameren de woningnood kan oplossen

Zou het collegejaar ook korter kunnen?

Nederland heeft in vergelijking met het buitenland een relatief lang academisch jaar. Zowel onderzoekers als studenten pleiten voor een korter collegejaar. 'Kerst vier je met stress, want op 3 januari is je eerste tentamen.'

DOOR VINCENT BONGERS

De afgelopen maanden zijn er twee onderzoeken verschenen waarin wordt geopperd om het academisch jaar in te korten. The Young Academy Leiden en de Jonge Akademie van wetenschapskoepel KNAW stellen dat Nederlandse universiteiten in vergelijking met hun buitenlandse collega's vaak een langer academisch jaar hebben.

De jaarkalender van Nederlandse universiteiten telt gemiddeld 30 onderwijsweken, tentamenperiodes niet meegerekend, schrijft de Akademie. 'Dat is meer dan in omringende landen vaak het geval is. Zo telt de kalender van de Universiteit Gent 24 onderwijsweken, die van de University of Saint Andrews in Schotland heeft er 21.' In totaal vergelijkt de Akademie Nederlandse universiteiten met zes Europese instellingen.

Leiden heeft overigens 26 onderwijsweken volgens de Akademie, dat is al het minst van de Nederlandse universiteiten. De Erasmus Universiteit is koploper met 35 weken. Verder valt het de Akademie op dat Nederlandse universiteiten vaak meer tentamenweken hebben dan de buitenlandse.

'Wij constateren dat studenten en docenten in Nederland het onderwijsjaar vaak als extreem lang ervaren', aldus de Akademie. 'Voor wetenschappers betekent dit dat onderwijs, onderzoek en leidinggevende taken bijna gedurende het hele jaar hun aandacht vragen, wat leidt tot inefficiënte en een verdere verergering van de reeds torenhoge werkdruk.'

Volgens The Young Academy Leiden is het fnuikend voor docenten dat er aan de Leidse universiteit zo weinig tijd zit tussen de semesters. Al het onderzoek moet daardoor in de zomer plaatsvinden, maar dan is er eigenlijk ook geen tijd. Het is nu vaak kiezen tussen op vakantie gaan of toch onderzoek doen. Dat geeft extra stress. De Akademie noemt dat een 'ongezonde keuze'.

Voor studenten biedt het academische jaar 'tussen september en juli geen enkel rustpunt', schrijven de collega's van de Jonge Akademie. Dit zorgt voor vermoeidheid en stress, en ontnemt studenten bovendien ruimte voor reflectie en verbreding.' Uiteraard heeft inkorten ook nadelen. Het onderwijs wordt intensiever. De Akademie stelt voor om heel goed naar de verschillende disciplines te kijken. Studies met veel labwerk stellen andere eisen aan tijd dan opleidingen die dat niet hebben. Er moet vooral een jaarkalender komen die meer flexibiliteit mogelijk maakt.

De rapporten kwamen onlangs aan bod in de faculteitsraadsvergadering van Rechten. 'Ik weet uiteraard dat dit niet onder facultair beleid valt, maar het is goed om er aandacht voor te vragen. Zeker in het kader van de werkdruk', zei personeelsraadslid Gert Jan Geertjes. 'Kan het Leidse jaar niet wat ingekort worden?' Ook de studenten in de raad zagen een aanpassing wel zitten. 'De zomervakantie is voor eerstejaars heel lang, als je alles in een keer haalt tenminste', zei Casper Oort van studentenpartij LSP. 'Eind december is het juist heel druk. In de vakantie vier je kerst met stress, want 3 januari is je eerste tentamen. Dat is niet goed geregeld.'

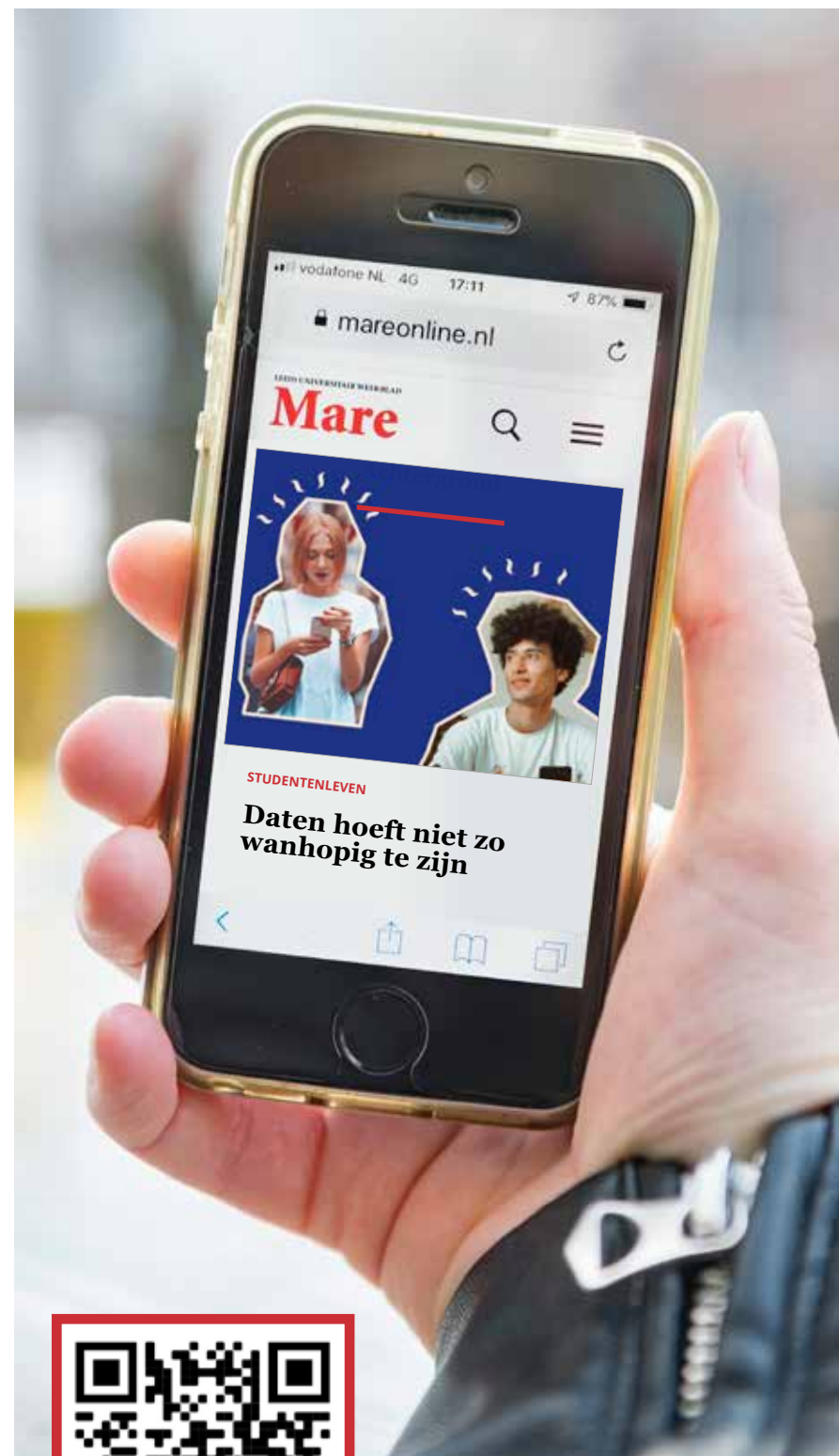
Voor docenten is de situatie wel anders, die hebben in de zomer helemaal niet veel tijd voor onderzoek, reageerde decaan Joanne van der Leun. 'Die beginnen al heel vroeg met de voorbereiding van het nieuwe collegejaar, terwijl ze dan pas net klaar zijn met het nakijken van hertentamens.'

Aan aanpassingen zitten ook nadelen. 'Er is een universitaire jaarindeeling, het heeft ongelooflijk veel voeten in de aarde gehad om dat voor elkaar te krijgen', zei Van der Leun. 'Maar die indeling werkt niet voor iedereen even goed. We zijn ons er ook van bewust dat het ontzettend veel extra werk met zich meebrengt als je aan dit soort knoppen gaat draaien.'

'Er circuleert nu een houtskoolschets van het nieuwe strategisch plan van de universiteit en daar staat iets in van "we gaan dit onderzoeken"', vertelde Van der Leun. 'De vice-decanen onderwijs hebben erover gesproken. Er moet serieus naar worden gekeken.'

'Al het onderzoek moet in de zomer, en dan is er eigenlijk ook geen tijd'

Mis niets en download nu de Mare-app

Blijf op de hoogte van het laatste universiteitsnieuws, lees onze interviews met wetenschappers en weet wat er speelt in het Leidse studentenleven!

In het lab werkt het...

Groter dan de Hubble

Na jarenlange vertragingen is de lancering van de James Webb Space Telescope (JWST) eindelijk aanstaande. De opvolger van de Hubble ruimtetelescoop, die oorspronkelijk al in 2007 gelanceerd zou zijn, gaat volgens de huidige planning in december eindelijk de ruimte in. De JWST bestaat uit 18 zeshoekige spiegels die bij elkaar 6,5 meter groot zijn, bijna drie keer zo groot als de spiegel op de Hubbletelescoop. Met deze spiegels kan de JWST het licht opvangen van de eerste sterrenstelsels die een paar honderd miljoen jaar na de oerknal zijn ontstaan. De JWST is vooral goed in het opvangen van infrarood licht, precies de frequentie die makkelijk het ruimtestof van moleculaire wolken penetreert. Om dit infrarode licht waar te nemen moet de JWST bijzonder koud blijven, niet warmer dan 50 graden boven het absolute nulpunt, dat gelijkstaat aan -273,15 graden Celsius. Daarom wordt de telescoop een stuk dieper de ruimte ingestuurd dan de Hubble, op zo'n anderhalf miljoen kilometer van de aarde af. De Hubble zweeft 'slechts' 540 kilometer boven ons. De grote afstand betekent wel dat eventuele reparaties aan de JWST na de lancering, zoals ook bij de Hubble nodig waren, nagenoeg onmogelijk zijn.

...nu nog in de ruimte

Na de nodige vertraging wordt in december eindelijk de James Webb Space Telescope de ruimte ingeschoten. De Leiden Ice Database, met daarin de eigenschappen van ruimte-ijs, kan wetenschappers helpen bij hun metingen en mogelijk het ontstaan van het leven op aarde verklaren.

DOOR MARK REID
FOTO NASA

Als je de ruimte wil nabouwen in een laboratorium moet je zorgen dat het koud is. Koud, en óók nog eens een vacuüm. Dat is precies wat promovendus Marina Gomes Rachid probeert te doen. 'We koelen de vacuümkamer af tot 15 kelvin, zo'n 285 graden onder nul. Vervolgens maken we ijs in het vacuüm, en dat gaan we onderzoeken.' Haar werk is een voorbereiding op de gegevens die de nieuw James Webb Space Telescope vanaf volgend jaar gaat verzamelen over de diepe ruimte. Een van de dingen die wetenschappers met deze nieuwe telescoop hopen te ontdekken is het ontstaan van complexe moleculen rond jonge sterren. 'We hebben met gevoelige telescopen op aarde al gezien dat ze in de ruimte voorkomen', vertelt Gomes Rachid. 'Maar hoe zijn die daar gekomen? In een gas is de kans klein dat de juiste moleculen elkaar weten te vinden en samen een complexe stof maken.' Daarom denkt de sterrenkundige dat de grotere moleculen niet zijn ontstaan door toevallig botsende stoffen, maar werden gevormd in ruimte-ijs. Om jonge sterren hangt een zogenoemde moleculaire wolk, die bestaat uit een verzameling van gassen en stof, en in de koudere gedeeltes van de wolk ook ijs. Maar hoe kun je zien welke moleculen er in ruimte-ijsdeeltjes zitten die lichtjaren ver van de aarde rond een zon zweven? Volgens Gomes Rachid heeft elke stof een vingerafdruk die is af te lezen – als je telescoop maar krachtig genoeg is. De James Webb Space Telescope die eind dit jaar wordt gelanceerd (zie kader) zou dat moeten kunnen. Als het ruimte-ijs precies tussen een ster en de telescoop komt, werkt het als een filter. De ster straalt licht op allerlei golflengtes uit, maar afhankelijk van de samenstelling van het ijs, laat het alleen maar be-

paalde soorten licht door, als een dia-slide voor een projector. Welke golflengtes worden doorgelaten is voor iedere stof uniek. Zie je door je telescoop een aantal specifieke golflengtes wel en een aantal niet, dan weet je met welke stof je te maken hebt. Om te weten welke golflengtes bij welke stoffen horen, is Gomes Rachid nu al bezig om een database te maken van stoffen die de James Webb-telescoop mogelijk gaat tegenkomen. 'We nemen bijvoorbeeld ethanol of methylamine in verschillende verhoudingen. Vervolgens maken we er ijs van met water of koolstofdioxide, waarvan we al weten dat dat in het ruimte-ijs zit. In de vacuümkamer schijnen we infrarood licht door het ijs en meten we welke golflengtes het ijs doorlaat en weten we welke vingerafdruk bij de stof hoort. De resultaten maken we openbaar in de Leiden Ice Database.' De zoektocht naar complexe moleculen brengt ons misschien dichterbij de oorsprong van het leven op aarde. Een van de hypothesen stelt dat verschillende, daarvoor noodzakelijke aminozuren op onze planeet terecht zijn gekomen via kometen. 'We denken dat kometen, die gedeeltelijk uit ijs bestaan, hun oorsprong hebben in de moleculaire wolk om jonge sterren', vertelt Gomes Rachid. 'In een recent onderzoek is gebleken dat methylamine, een van de complexe moleculen die ik onderzoek, in zeer koude omstandigheden ook aminozuren kan vormen. We weten dat het in het lab werkt, nu is het nog afwachten of dat in de ruimte ook zo is.' 'Met de huidige telescopen hebben we nog geen aminozuren kunnen waarnemen in het ijs rond jonge sterren, maar dat kan de James Webb-telescoop hopelijk wel.'

Cybersecurity universiteit nog steeds niet op orde

De digitale veiligheid van de universiteit schiet nog tekort. 'We moeten nog een aantal stapjes maken.'

DOOR VINCENT BONGERS

In de zomer publiceerde de Onderwijsinspectie een rapport over de cyberveiligheid van hoger onderwijsinstellingen. Uit het onderzoek, met de titel 'Binnen zonder kloppen', bleek dat de digitale bescherming nog tekortschiet. Er is niet altijd aandacht voor 'in alle lagen van de organisatie en niet bij alle instellingen', schrijft de Inspectie. 'Ook ligt de focus vaak op beschermen van privacygegevens en minder op brede informatiebeveiliging.' Onlangs bleek nog hoe kwetsbaar universiteiten zijn. De Universiteit van Maastricht werd eind 2019 getroffen door een aanval met ransomware en betaalde uiteindelijk 197.000 euro losgeld. Afgelopen zomer werd de Universiteit Leiden op de korrel genomen. Hackers kraakten toen een webserver van de Sterrewacht die los stond van het universitaire netwerk en eisten zestien bitcoin (toen ongeveer 460.000 euro), anders zouden ze persoonlijke gegevens van Leidse medewerkers en collega's in het buitenland publiceren. De universiteit betaalde niet.

'Medewerkers zien cyberveiligheid vaak niet als hoogste prioriteit'

De Inspectie schrijft dat universiteiten en hogescholen extra maatregelen hebben genomen. 'Bijvoorbeeld op het gebied van monitoring en detectie, een strenger wachtwoordbeleid, investeringen in meer en betere back-ups.' Dat is alleen nog niet voldoende. 'De continue evaluatie van de informatiebeveiligingsaanpak in de praktijk kan worden versterkt; onderzoeks- en onderwijsinstellingen zien cyberveiligheid vaak niet als hoogste prioriteit. Instellingen controleren en evalueren niet altijd structureel, en aan leveranciers wordt niet altijd gevraagd of de beveiliging op orde is.' Studentenpartij ONS wilde maandag tijdens de universiteitsraad van het college van bestuur weten hoe het met de Leidse digitale beveiliging is gesteld. 'We moeten nog een aantal stapjes maken', reageerde vice-collegevoorzitter Martijn Ridderbos. 'Dat is ook precies de reden waarom we een cybersecurity-programma hebben. Dat was er al, maar we hebben het nog geïntensiveerd.' Hij wilde niet specifiek ingaan op wat er nog moet gebeuren. 'Ik zeg dit met grote voorzichtigheid, want je wilt niet dat er informatie naar buiten komt. Dan zet je mensen misschien aan het denken.' Veel van de verbeteringen worden doorgevoerd zonder dat studenten en medewerkers daar iets van merken, vertelde hij. Maar soms hebben de maatregelen wel direct effect op medewerkers. 'Lang is er veel vrijheid gegeven aan onderzoekers om installaties decentraal neer te zetten.' Dat beleid wordt nu aangescherpt. 'Het college is aan het kijken of dat soort zaken wel veilig zijn.'

MARETJES

De prijs voor een Maretje bedraagt €9,- per 30 woorden, opgegeven via redactie@mare.leidenuniv.nl uiterlijk t/m maandag 16.00 uur. Maretjes aangeboden voor commerciële doeleinden worden niet geplaatst, evenmin als Maretjes waarin zaken worden aangeboden die de waarde van 4.500 euro te boven gaan.

Doe meer met je kennis! Vrijwilligers gezocht voor één uur per week **bijles en huiswerkbegeleiding** op verschillende locaties of bij de leerling thuis. **Leiden-Noord**, 13 leerlingen **basisonderwijs**, groep 4 t/m 8. *Engels, groep 8. **Voortgezet onderwijs**: *Nederlands, brugklas. *Wiskunde, Engels, brugklas. *Wiskunde A, 3 havo. *Wiskunde, 4 mavo. *Natuurkunde, 3 havo.

Leiden-Zuid, 3 leerlingen **basisonderwijs**, groep 4 t/m 8. *Ook hulp gevraagd bij organisatie van de bijles, één of twee middagen per week. Onderwijswinkel Arubapad 2 (Het Gebouw), ma, wo en do 15-17u. Tel. 071-5214256. E-mail: hdekoomen@owwleiden.nl.

Maretjes-extra zijn bedoeld voor semi- commerciële instanties. De prijs voor een Maretje-extra is €23,- incl. BTW voor elke vijfendertig woorden. U kunt deze advertenties uiterlijk op de vrijdag vóór het verschijnen van Mare opgeven bij Bureau van Vliet B.V., postbus 20, 2040 AA Zandvoort, telefoon 023-571 47 45. E-mail: Zandvoort@bureauvanvliet.com

COLOFON

Mare: Rapenburg 38, 2311 EX Leiden
Postbus 9500 2300 RA Leiden
Telefoon 071-527 7272
E-mail redactie@mare.leidenuniv.nl
Website mareonline.nl
Twitter @weekbladmare
Instagram @weekbladmare
Facebook: Leids Universitair Weekblad Mare
De redactie is op vrijdag gesloten.
Oplage circa 10.000

Hoofredactie: Frank Provoost
frank.provoost@mare.leidenuniv.nl

Redactie: Vincent Bongers
vbongers@mare.leidenuniv.nl
Anoushka Kloosterman
a.s.kloosterman@mare.leidenuniv.nl
Sebastiaan van Loosbroek
s.p.van.loosbroek@mare.leidenuniv.nl
Mark Reid
m.a.reid@mare.leidenuniv.nl
Susan Wichgers
s.wichgers@mare.leidenuniv.nl
Pim Bakx (stagiair)
pimbakx@gmail.com

Medewerkers: Vera Arntzen | Remco Breuker | Omar Ghaly | Maia de Quay | Olaf Leeuwis

Fotografie: Taco van der Eb | Marc de Haan

Illustraties: Bas van der Schot | Bandirah | Silas.nl

Art direction en vormgeving:
Marcel van den Berg, joostmarcellis.nl

Drukwerk: Rodi Rotatiedruk, Broek op Langedijk

Advertenties: Bureau van Vliet B.V.
Postbus 20 2040 AA Zandvoort,
Telefoon 023 - 571 47 45
E-mail sales@bureauvanvliet.com
<https://bureauvanvliet.com/advertentie/Weekblad>

Redactieraad: Kutsal Yesilkagit (voorzitter) | Frank Israel (vice-voorzitter) | Alexander Pleijter (secretaris) | Marije van den Berg | Marijke van Broekhoven | Willem van der Does | Annemarie Drahmman | Nour Eldin Emara | Dion Latten | Zoë van Litsenburg | Roel van Niekerk | Frank Rensen | Marten Jesse Pot | Hermelijn Smits

De debuutvoorstelling van cabaretgroep Jeroens Clan werd door corona telkens uitgesteld. Nu ze eindelijk mogen, ging *Mare* mee op pad tijdens de *try-outs*. 'Wij kunnen alles tegen elkaar zeggen, daar gaan we niet over janken.'

DOOR PIM BAKX
FOTO MEREL VAN DOOREN

'Keihard lachen is niet het einddoel. Er moet meer gebeuren in die koppies'

Jeroens Clan, met van links naar rechts: Jip de Poorter, Matthias Tuns en Bram Kroon.

Dit is wie we zijn: totaal van de pot gerukt

'Het lijkt hier net nationale aapjeskijddag', zegt Jip de Poorter. Terwijl Bram Kroon op zijn akoestische gitaar pingelt, komt de 'ik weet niet hoeveelste' persoon om de hoek van de deur gluren om te kijken wie er vanavond in de Schouwburg van Amstelveen spelen. Ondertussen ringelt er voortdurend een telefoon die tegelijkertijd dient als deurbel. Matthias Tuns vat deze donderdagmiddag goed samen: 'Lekker druk hier, hè?'

Wie denkt dat cabaretiers zich backstage in luxe wanen en in alle rust kunnen voorbereiden op hun voorstelling, heeft het mis. Over een paar uur begint een van de laatste try-outs van *Tere Ziektjes* door cabaretgroep Jeroens Clan. Het drietal won drie jaar geleden bijna het Leidse cabaretfestival en knutselde vervolgens een debuutvoorstelling in elkaar die door corona kwam te vervallen en 'misschien wel vijf keer' werd herboekt.

Het lange wachten is beloond, zegt De Poorter: 'Als je een jaar in coma hebt gelegen en je wordt wakker, is alles eigenlijk hetzelfde. Alleen de benzine- en huizenprijzen zijn gestegen.'

Het duurt nog zo'n vijf uur voor de show, maar dat komt goed uit. Eerst moeten sommige scènes nog worden verijnd. Uiterst geconcentreerd zit De Poorter achter zijn laptop hardop te oefenen. Tuns luistert eerst nog aandachtig, maar verliest dan langzaam zijn geduld. Kroon ijsbeert onrustig heen en weer met zijn gitaar om zijn nek. De Poorter: 'Nee dit is 'm niet.'

Tuns: 'Klinkt inderdaad niet heel sexy...'

Kroon, geruststellend: 'Het hoeft ook nog niet op de punt en de komma te kloppen, hè?'

De Poorter: 'Kom op jongens, doe nou even constructief!' Het begon allemaal op de middelbare school, het Heerbeek College in Best. 'Toen we in de brugklas zaten deden we mee aan het schooltoneel', vertelt De Poorter. 'Daar werden we begeleid door Jeroen uit havo 5. Onze naam is een soort eerbetoon aan hem. Hij wilde regisseur worden, de nieuwe Quentin Tarantino. Nu werkt hij bij de verfdeling van de Hornbach, maar daar is ook niks mis mee.' Hun twintig jaar oude vriendschap (of met name wat daaraan schort) is fundamenteel voor Jeroens Clan. Hoewel de met een ananaskruk doodgeknupte 'Action Anny' symbool staat voor massaconsumptie of in het lied over milieubewuste millennials een zeker cynisme over zelfontdekkingsreises doorschemert, wordt er door de drie cabaretiers voornamelijk op elkaar afgegeven.

Kroon: 'Wij moeten alles tegen elkaar kunnen zeggen. Maar de vraag is of je dat ook wil.'

Tuns: 'De show gaat ook over je wapenen tegen die kwetsuur.'

De Poorter: 'Alles wat in ons leven gebeurt is materiaal en daar kunnen we gewoon tegen, daar gaan we ook niet over zitten janken.'

Kroon: 'Nou ja, en dan... gebeurt dat misschien toch wel ergens.'

De Poorter: 'In het begin ging het meer over puberale problemen: wie heeft er wel geneukt en wie niet? Wat we nu doen, lijkt nog het meest op wie we zijn, hoewel het ook totaal van de pot gerukt is.'

Dat geldt ook voor 'de repetitie'. Een geluidsman die even poolshoogte komt nemen weet niet wat hij ziet. Tuns glijdt bijna van de bank af en zit met zijn handen voor zijn gezicht terwijl hij meeneuriert op Kroons gitaartokkels. De Poorter roept tevergeefs wat zinnigjes tussendoor ter goedkeuring van zijn vrienden.

De geluidsman: 'Gaat het altijd zo bij jullie?'

Tuns: 'Eigenlijk wel.'

Geluidsman: 'Soundcheck maar na het eten doen dan?' Iedereen in koor: 'Goed idee!'

'Er zijn avonden dat de technicus meer verdient dan wij', zegt Tuns, die werkt als grafisch ontwerper. 'Financieel is het lastig, alles moet door drieën. De andere twee zijn docent op een middelbare school. De Poorter: 'Ik geef Nederlands op het Lorentz Casimir Lyceum. Dat is een beetje de kakschool van Eindhoven. Met kraagjes enzo.'

Kroon, met hete aardappel in de keel: 'Lyceum hè? Lycé-um!'

Dan is het eindelijk *showtime*. Vlak voordat hij opgaat, zegt Tuns nog snel voor de zekerheid: 'Het wordt in ieder geval niet zo'n zeikerig dertigersdebuutprogramma.' De Poorter: 'Cabaret moet schuren en mag onprettig zijn om naar te kijken. In eerste instantie moet er gelachen worden, en heel hard ook. Maar dat is niet het einddoel. Er moet meer gebeuren in de koppies van mensen.'

Na vijf minuten kan een mevrouw linksachter in de zaal al niet meer stoppen met schaterlachen. Na een ingetogen aankondigde ode aan 'een van de grootste kleinkunstenaars die ons land ooit gekend heeft', beginnen de cabaretiers als wilde hooligans te klappen en schreeuwen uitzinnig: 'RAM-SES SHAF-FY, RAMSES SHAFFY! (*klap klap*) RAM-SES SHAF-FY, RAMSES SHAFFY! (*klap klap*)' waarbij de lettergrepen een eigen leven gaan leiden.

Terwijl de rest van het publiek zoekend om zich heen kijkt wie de steeds verder aanzwellende schaterlach produceert, spreekt Tuns met een smoezelige *sextalk* alle vrouwen in de zaal toe: 'Ik zie jullie wel kijken, met jullie gore, zaadvragende ogen. Maar niet vanavond.' Nu gaat de vrouw achterin helemaal stuk.

Alleen voor de blondine op de eerste rij maakt Tuns een uitzondering. Hij heeft haar naar eigen zeggen 'veel meer te bieden dan die jaloerse man van haar', die het schouwspel beduusd ondergaat op de stoel ernaast. 'We doen nog wel een drankje na afloop.'

Helaas, na afloop is de vrouw nergens te bekennen.

Vrijdag 15 oktober gaat de voorstelling *Tere Ziektjes* van Jeroens Clan in première in de Leidse Schouwburg. 20:15, € 13,50-27,50

'Is Brabant zo verschrikkelijk dat humor de enige uitweg is?'

In 2018 greep Jeroens Clan net naast de hoofdprijs op het Leids Cabaret Festival. Ze werden in de finale door de jury echter op gelijke hoogte gesteld met andere Brabantse cabaretgrootheden: Theo Maassen, Hans Teeuwen, Guido Weijers, Mark van de Veerdonk, Jochen Otten, en Ronald Goedemondt – allemaal zijn ze opgegroeid in de regio van de jongens van Jeroens Clan. Er moet daar iets in het drinkwater zitten. Of is het er zo verschrikkelijk, dat humor de enige uitweg is? De provincie strikes back in ieder geval.' Zo sprak het juryrapport over de drie Brabanders uit Best.

LAMME LEIDSE MEMES

‘Ik kook bijna nooit voor mezelf’

DOOR PIM BAKX
FOTO TACO VAN DER EB

Hoe kwam je op het idee om een maaltijdservice te beginnen?

‘Als ik dingen kookte en dat op Insta zette, reageerden mensen vaak met: “Ik wil dit proeven en zou ervoor betalen!” Ik dacht altijd dat ik iedereen lastigviel met foto’s van kip, maar toen die reacties maar bleven komen, ben ik in maart met @proefwerkleiden begonnen. Elk weekend kondig ik aan wat je voor de donderdag daarop kunt bestellen. ‘Bij ons thuis werd altijd al lekker gekookt. Sommige kinderen kregen vroeger een prakje met wortels, maar ik weet nog dat mijn moeder mij spaghetti met biefstuk gaf. Toen ik ging studeren en zelf moest gaan koken, realiseerde ik snel: ik heb het talent van mijn moeder.’

Wat maak je het liefst?

‘Momenteel vind ik Koreaans leuk. Dat

is heel *distinct*: veel knoflook, veel spice. Ik maakte een tijdje vooral *American-Chinese* gerechten, dat zijn dingen zoals *general tso’s chicken*, *beef and broccoli* of *chow mein*. Ik zeg het eigenlijk altijd in het Engels. Als je goede ingrediënten hebt is het heel erg *in your face*: hoog, snel en heet. ‘Of Japans streetfood, *I love it*. Maar echt Japans, daar ga ik mijn vingers niet aan branden. Het is een hele *exquisite* keuken. Een chef daar moet een jaar lang alleen maar komkommer snijden, om het te leren.’

Ga je ook op culinaire ontdekkingsreis?

‘Nooit, maar ik ben opgegroeid in Overvecht, een probleemwijk in Utrecht. Daar wonen Marokkaanse, Surinaamse, Indonesische mensen. Ik stond al-

tijd bij de moeders van vriendinnen in de keuken. Voor mijn gevoel ben ik dus wel op een soort *food tour* geweest. Maar toch: de drempel om bijvoorbeeld roti te maken blijft heel hoog. Ik ga niet eens pretenderen dat ik dat kan. Het zal altijd zijn: een wit meisje dat roti maakt. ‘Als ik in Den Haag of Amsterdam ben, dan ga ik naar Chinatown en zoek ik de lelijkste plekjes op om te kijken wat ze daar eten. Ik lees de menukaarten en recepten alsof het artikelen zijn.’

Heb je speciaal kookgerei?

‘Een paar *essentials*: een wok en een groot mes. Maar ik heb niet eens een oven. Ik ben zelf best een moeilijke eter. Ik ben lactose-intolerant en als ik zalm eet, doe ik dat echt met tegenzin. Ik lust zelfs geen rauwe bosui, terwijl ik het overal doorheen gooi. ‘Normaal kook ik één keer proef, maar voor de rest kook ik bijna nooit voor mezelf. Ik houd ervan om naar restaurantjes te gaan. ‘Daar gaat ook al mijn winst naartoe, trouwens. *Keeping the lifestyle up.*’

Houd je er wel iets aan over?

‘Ik maak genoeg winst, maar niet superveel. Ik heb hiernaast nog twee baantjes, als receptioniste bij de wellness van het Hilton en als een soort dansbediening bij een culinaire theatershow in Amsterdam. ‘Mijn prijs is best laag: € 8,50. Ik ga naar vijf verschillende winkels en weet dat paprika’s bij de Zamzam goedkoper zijn, en courgettes bij de Lidl. Kip haal ik altijd bij een toko in Utrecht. Je ziet dat die beter is, een stuk geler dan de kip die je in Leiden koopt.’

Wat staat er vandaag op het menu?

‘Ik maak nu romige paddenstoelen udon noodles met shiitake, shimeji en koningsoesterzwammen, met *holy basil popcorn chicken* en gestoomde knoflook paksoi. ‘Ik ben niet helemaal *stuck on asian inspired food*, maar van alle markten thuis. In de winter maak ik ook meer *home cooked granny meals*, zoals stoofpotjes, met rundvlees en bier.’

COLUMN | MAIA DE QUAY

Hardnekkiger dan de deltavariant: de ‘KMTyfus’

Verkoudheid is het niet en corona wordt uitgesloten met een snelle test. Toch klinkt het op veel plekken in Leiden naar een heel ongezelige ziekenhuisafdeling. De oorzaak? Het lijkt erop dat de zogenoemde ‘KMTyfus’, de welbekende feutenkuch die elk jaar te horen is aan het begin van het academische jaar, zich dit keer heeft weten te ontwikkelen tot een ware griepuitbraak onder studenten. De kuch die voorheen na een weekje weer overvloedig, is dit jaar *here to stay*. Onze afweersystemen zijn door lockdowns en quarantaines niet meer wat ze waren, en nu zijn het niet meer enkel sjaarzen die worden geteisterd door een

nare hoest, hoofdpijn en koorts. Zo ook bij mij thuis.

Van mijn twaalf huisgenoten liggen er inmiddels zes ziek, zwak en misselijk op hun kamer te creperen. De rest van ons neemt preventieve maatregelen en voorziet hun lichaam voor het eerst sinds tijden weer van het voorgeschreven vereiste aan dagelijkse vitaminen. Keukenkastjes liggen voor de verandering vol met een scala aan gezonde items zoals mandarijnen en verse gember in plaats van de standaard kant-en-klare noodles en dozijnen eieren.

Iedereen die zich wel goed voelt, doet daarnaast pogingen om de voorbeeldige huisgenoot te zijn door kopjes thee te zetten en geheel plichtsgetroouw minstens één keer per dag naar de supermarkt te fietsen om in de behoeften van de zieken te voorzien. De uitgebreide boodschappenlijst van die laatstgenoemde categorie bevat standaard een aantal zakken appels, rooibosthee, vla, paracetamol en, natuurlijk, sigaretten. Het dieet van zij die strijden.

Natuurlijk stellen we ons een beetje aan, maar het probleem in een studentenhuus is dat zo’n griepje niet verdwijnt voordat *iedereen* ziek is geweest. Het begint met één snetterende huisgenoot, en drie weken later houdt het nachtelijke hoestcanon je nog steeds wakker. Naast ellendige huisgenoten leidt dit hele festijn ook tot een maand lang saai eten omdat er elke avond wel weer iemand anders behoefte heeft aan ‘iets lichts aub’, en dus wordt er heel devoot meerdere keren per week een flauw broccolisoepje in elkaar geflanst.

In tegenstelling tot bij de echte deltavariant komen de broccolisoepjes voor wat de feutenkuch betreft onze gezondheid wél ten goede, en zal de aanhoudende KMTyfus Editie Herfst 2021 uiteindelijk vrij letterlijk overwaaien. In de tussentijd zal ik maar eens vragen of ik nog iets mee kan nemen van de supermarkt en me voorbereiden op mijn eigen onvermijdelijke bedlegerigheid die voor volgende week op de planning staat.

MAIA DE QUAY is student rechten

‘Één snetterende huisgenoot, en drie weken later houdt het nachtelijke hoestcanon je nog steeds wakker’